

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven vier dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven Anthony De Schryver, René Bemers, Piet De Meuter, en Hans Van Loo maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventie maatregelen.

Opbrekers bij koeien, vaak multifactorieel

naam aandoening
opbreken van dracht

verschijnselen
verwerpen van de vrucht, opnieuw tochtig worden na als drachtig bevestigd te zijn

oorzaak
infectieuze oorzaken als virussen, verontreinigd voer of water, ziek zijn

behandeling
drachtcontrole, oorzaken beheersen

'Heb je deze week, eind van de dag, nog een keertje tijd om een koppel koeien te controleren op dracht', appte een veehouder mij maandagochtend. Hij meldde erbij dat hij vermoedde dat een paar van zijn dieren waren opgebroken, terwijl ze half augustus allemaal drachtig waren verklaard. Wat de veehouder al vermoedde, bleek helaas te kloppen. Twee van de vijftien bleken niet drachtig. 'Dat is erg schadelijk en hoe kan dat nou toch?', zei de veehouder. Dit is een vraag die veehouders vaak stellen en waar een dierenarts wat mee kan. In het antwoord moet je echter een paar hoofdstukken voortplanting samenvatten om aan de veehouder duidelijk te maken dat de oorzaak meestal multifactorieel is. Als eerste zijn er de infectieuze oorzaken, zoals virussen (bvd, ibr), bacteriën (brucella, listeria, salmonella) en zelfs protozoa (neospora) die een abortus kunnen veroorzaken. De sector heeft veel inspanningen gedaan om veel van deze ziektes in kaart te brengen, te bestrijden en zelfs in sommige gevallen terug te brengen naar een vrije status. Verder is het ziek zijn van de moeder ook een risico op abortus. Hoge koorts en een ontstekingsreactie met het vrijkomen van gifstoffen kunnen ook redenen zijn. Zo kan een stevige uierontsteking al abortus geven.

Onzuiver voer door planten of toxines en verontreinigd water kunnen ook oorzaken zijn van verwerpen. Een andere, en misschien wel de belangrijkste, oorzaak is de natuurlijke selectie door moeder natuur. Er treedt praktisch altijd bevruchting op van de eicel en hieruit ontstaat de embryo. Deze gaat in celdeling en tijdens verschillende stadia in de ontwikkeling kan er wat misgaan. Als dit de levensvatbaarheid van de embryo gaat bedreigen, leidt dit bij het rund vaak tot resorptie van de vrucht. Dat de natuur dit proces ook goed onder controle heeft, blijkt wel uit het feit dat er maar heel weinig 'afwijkende' kalfjes worden geboren die niet levensvatbaar zijn. In dit geval zou misschien toch de hitteperiode van eind augustus invloed hebben gehad op de ontwikkeling van de jonge embryo's. Dit zou toch de opbrekers hebben kunnen veroorzaken. Bij de vondst van een dode vrucht moet er altijd een bloedstaal worden genomen van de koe. Voor uitgebreider onderzoek is een stuk nageboorte en de vrucht noodzakelijk om mogelijk de hierboven genoemde oorzaken uit te sluiten, dan wel te bevestigen. Daarmee is het belangrijk om drachtcontrole te laten uitvoeren alsook een herhalingscheck, indien de eerste controle heeft plaatsgevonden vóór de 45 dagen.